

**Сон сонила Воислава кралица,
сон сонила, от сон се
исплашила,
ми родила бела лута змија,
со крилјата Епир покривала,
со главата Цариград допирала.
Како змија глава ми вртела,
таке живи Турци ми г'лтала...!
Проговори Иван Кастриот:
"Воиславо моја кротка жено,
ми кажуваш шо сон си сонила,
си родила бела лута змија...!
Радви ми се, Славо, весели се,
ка ми родиш голема јунака,
голема јунака, јунак над јунаци,
ка погубит клети Османлији,
силни паши, аги и везири,
ка растерат погани султани...".**

Пишува:
д-р Петар ПОПОВСКИ

не се потребни никакви други дообјаснувања и коментари.

При нашите истражувања дојдовме до повеќе записи кои, за време на своите посети со семејството, кнезот Иван Кастриот своерачно ги пишувал во кодичите на блиските цркви и манастири, каде што при секое доаѓање приложувал големи дарови. Записите се напишани на старословенски јазик, месно мијачко наречје. Куќна слава на родот Кастриот била **Свети Никола**, всушност како и на целата мијачка популација во тој дел од Матија (Албанија). На тој ден во домот на Кастриотите доаѓал свештеник и светел вода и нафора. Бидејќи бил побожен човек, во 1426 година Иван ја купил црквата **"Св. Ѓорѓи"** на Света Гора, со сите нејзини имоти. За тоа постои и текстуален документ напишан од кнезот Иван, исто така, на старосло-

нисал охридскиот патријарх Никодим (1429-1461). Од бракот со Андроника имал три деца, од кои две многу мали починале од колера. Најстариот Иван бил еден од главните команданти во војните против Турците. Заедно со братучедот Бране, син на чичко му Репош, често го бранеле градот Коњух, денешен Елбасан, од нападите на огромните турски војски. Во 25 војни со Турците, Георгија секогаш излегувал како победник. Негови прочуени генерали биле: Мојсо Големи, Врана (Јован) Конти, Петар Перлат, Бране Кастриот, Танас Топија, Лазар Кастриот - Славјанин и Александар Захариј. Потомци од Врана Конти денес има во Галичник и во Битола (Контевици), потоа во Милано и во Неапол (Антонио и Мирко Конти), а од Бране Кастриот во Русија, каде што се среќаваат под патронимите: Ушавкови и Доброволски. За

MAKEDONSKOTO IME VO GORDOSTA NA

Ако, пак, се навлезе подлабоко во генеологијата на родот Кастриот, сликата станува уште појасна. Имено, личните имиња на сите предци на Георгија Кастриот имаат македонско словенско потекло. Неговите предци се знаат за девет колена назазад. Тоа биле: Константин (1176), Бране (1233), Јоан (1261), Константин (1279), Бранислав (Бранила 1307), Павле (1332), Никола (1354), Иван (1383) и Георгија (1405). Личните имиња на сите нивни потесни и пошироки семејства се чисто македонски. Најдобра потврда за тоа претставува **"Родословното дрво на династијата Кастриот"**, кое го изработил учителот Коста Жунгулоски во 1897 година. Во 1918 година Жунгулоски ѝ доставил еден примерок од Родословот на Народната библиотека во Белград, Србија. Татко му на Георгија, кнезот Иван Кастриот, во бракот со Воислава, ќерка на кнезот Бранислав од с. Градец, Тетовско, имал четири сина: Репош, Станислав, Константин и Георгија; и четири ќерки: Марија, Елена (Јела), Ангелина и Мамица. Тие биле мажени за видни личности во тоа време, кои по потекло биле Македонци, Срби и Црногорци, војводи и грофови. Марија била мажена за кнезот Степан Черноевич, Елена за Теодор Јоан, Ангелина за Степан Јуревич Балшич, а Мамица за Карло Музак - Топија. Како што може да се забележи, ниту потомството на кнезот Иван Кастриот, ниту мажите на неговите ќерки не даваат ништо опипливо со што може да се идентификува гегскиот, односно т.н. **"албански"** елемент. Еден од синовите на Константин, на пример, покрај роденото име Лазар, имал и прекар Славјанин, со што веројатно сакал да го изрази своето народно потекло. И за овие податоци

венски јазик и писмо од Манастирското братство на Хилендар, со кое тоа дава согласност за продажба на црквата со имотот. Син му Репош, кој извесно време вршел дипломатска дејност патувајќи по кралските и по царските дворови низ Европа, во 1433 година станал игумен на црквата. Подоцна му се придружил и неговиот помлад брат Станислав. И двајцата се погребани во манастирот Хилендар, на Света Гора Атонска, првиот во 1439, а вториот во 1456 година.

Да се вратиме на Георгија Кастриот. Со високо образование се здобил во Венеција, каде што подоцна бил прогласен за благородник со право да може да учествува и во работата на Венецијанскиот парламент. Тука завршил и воената академија. На кнежевскиот Епирски престол дошол веднаш по смртта на татко му Иван (1439). По четири година стапил во војна со Турција и со релативно мали воени ефективи успеал да врати дел од териториите освоени од Турците во времето додека владеел татко му Иван. Потоа зачестиле многу војни. Под притисок на неговите сојузници, во 1446 година се оженил со Марија Андроника, ќерка на Мијакот, кнезот Аријанит Комнен. Во 1452 година бил крунисан за крал. Свечената церемонија се одржала во катедралната црква "Св. Богородица", во престолнината Кроја, во присуство на претставници од повеќе европски земји. Папата Калист III, преку свој кардинал, му испратил златна кралска круна со диплома и свето папско миро, а го кру-

Георги Доброволскиј се знае дека бил генерал во руската армија и дека загинал во борбите за Плевен, Бугарија, во 1877 година. Како што се забележува, целата воена раководна елита на Георгија била словенска, со чисто словенски именски предзнак и карактер. Георгија умрел од природна смрт, од силна треска, на 17 јануари 1468 година, а бил погребан во дворот на катедралната црква **"Св. Никола"** во градот Леска (Леш), Северна Матија (Сев. Албанија).

Сликата за Георгија Кастриот би била нецелосна ако не го презентираме и истражувањето на познатиот италијански писател од XVI век, Теодор Спандучи, составено само 32 години по смртта на Георгија, што укажува на податокот дека тој многу поблиску ја познавал неговата биографија, дури и во детали. Од еден друг италијански писател, Франциско Сансовино, дознаваме дека Спандучи, со цел поблиску да се запознае со животот и со делото на Георгија, чие име постојано било на страниците на европскиот печат, непосредно по неговата смрт престојувал во Кроја, каде што имал средба со неговото семејство. Оттаму и исклучително важните податоци кои Спандучи ги дава, особено по прашањето за неговото потекло. Во својот биографски дел за овој прославен македонски јунак, буквално вели: **"...Георгија Кастриот бил човек личен, кој бил од словенско потекло и толку многу бил заслужен, што го ценеле и го почитувале, не само неговите со-**

племеници - Мијаците (во ориг. Мијацос), туку и сите други народи, та дури и Турците... Георгија бил крал Епирски, син на Словенот Иван Кастриот, кој владеел со областа Матија (во ориг. Ематиа) и Уменестија (во ориг. Њменестиа). Мајка му била Восилава, исто така, Словенка-Македонка, од неговиот род, ќерка на еден господар од Полог, кој претставува дел од Македонија, но кој денес се наоѓа под Бугарија...! Мијаците и сите Словени по род имаат многу причини што го слават и што пеат јуначки песни за Георгија Кастриот, бидејќи се борел за заштита на словенството, за христијанскиот крст и за чесната слобода, но и затоа што го носел најблагородното свето име во својот род - Георгија...!"

Согласно ваквите и слични исказу-

ртта на Георгија неговите соплеменици - Мијаците продолжиле да ги користат овие симболи. Вакви апликати во 1876 година биле најдени во околината на Коњух (Елбасан), денес во Албанија, и во село Вапа, кај Дебар. Крунско сведоштво за тоа претставува печатот на Георгија Кастриот, кој денес се чува во ризницата на црногорскиот крал Никола, на Цетиње, на кој во средината е изгравиран лав со круна на главата, а над круната натпис "Regno Epiro et Macodinia" (Кралство Епир и Македонија). Со ова материјално сведоштво се демантираат сите фалсификати и шпекулации на неупатените англисаксонски квази-историчари и особено на албанската романтичарска наука, која со сите сили настојува да ја геогоизира-курдоизира (поарнаути) оваа македонска старинска династија. Според тоа, во голема заблуда се Гегите

коление на поколение. Читајќи ги овие песни оправдано може да се каже дека тие претставуваат своевидни **лирски летописи**, од кои извира сочниот македонски збор. Вакви песни Гегите (Курдо-Арнаутите) немаат. И не можеле да имаат зашто, како што вели историчарот Томо Ораовац: **"до пред 1912 година, кога Георгија Кастриот им бил подметнат од страна на англисаксонците, дотогаш тие ништо не знаеле за него. Ниту го спомнувале како јунак...!"** Според тоа, **"кога тој навистина би бил Арнаутин, Гего-арнаутски јунак, тогаш и птиците во гората и овчарите со овците би пееле за неговото витештво и за славните битки и победи. Но, ете тие не испеале ниту една песна, што значи - не бил Арнаутин...!"**

Имајќи го предвид сè она што досега е кажано, непотребни би биле секакви други дополнителни факти и сведоштва. А такви има премногу. **Обемна студија посветена на кралот Георгија Кастриот веќе чека спонзор да влезе во печат, преполна со изворни податоци и вести содржани во големиот архивски материјал, кои целосно го расветлуваат ликот и делото на овој легендарен македонски јунак и крал.** Имено, науката кажала и докажала - Георгија Кастриот бил чистокрвен Словен, од македонско (мијачко) потекло, верен христијанин, борец за права и слободи, витез и државник, на чии херојски подвизи им се восхитувала цела Европа, славејќи го како **јунак на сите времиња**. Тој ја олицетворил величината на македонскиот дух по Александар Македонски, на Јустинијан I и на цар Самуил.

Оттаму и обврската на Градскиот совет на Скопје, кој планира монументално да го овековечи неговиот лик, да не се направи уште еден грев, уште една неправда кон овој наш великан, **ако на тој монумент не се претстават неговиот вистински лик и неговото вистинско име**, научно дефинирано и потврдено: **"Георгија Кастриот - Искендер - Втор Александар Македонски"**. За кралската династија Кастриот, но и за македонскиот народ, би претставувал голем историски настан, признание и подарок, доколу во 2005 година се изгради споменик на кралот Георгија Кастриот, бидејќи токму сега се навршуваат 600 години од раѓањето на овој великан на нашата историја. Всушност, тоа ќе има и своја друга симболика. Со тој чин, конечно и дефинитивно, неговата матична татковина Македонија ќе го земе во своја прегратка, како нејзин син, кој заедно со другите македонски херои ќе биде славен, ќе биде гордост и слава сè додека траат македонското име, македонскиот народ и македонската песна.

(продолжува)

II NAROD JE TRAAAT I SKENDER

вања на голем број историчари и биографи на Георгија Кастриот, **во науката никогаш немало дилеми околу македонското словенско потекло на Георгија**. Најдобра потврда за тоа претставува исказувањето на познатиот германски историчар и научник Хофман, за кој се смета дека е еден од најдобрите познавачи на династијата на Кастриотите. На едно место во својата **Историја**, во која ги опишува главните карактеристики на оваа македонска династија, ги отфрла сите дилеми околу потеклото на Георгија, при што вели: **"... Не треба да постои спор околу потеклото на Георгија Кастриот, бидејќи пишаните документи, како најверодостојни сведоштва, говорат дека тој бил Словен. Едвај да има некој што има спротивно мислење. И доколку има, тоа е последица на непознавањето на историските прилики на Балканскиот Полуостров во поглед на составот и распоредот на населението во времето на Кастриотите...!"**

За македонскиот словенски карактер на династијата на Кастриотите сведочат и земските симболи. Имено, за официјални симболи на своето кралство Георгија ги имал древните македонски антички геми. Знамето го сочинувало **шестнаесеткракото сонце во златно-жолта боја на црвено и бело копrienено поле со штит**, на кој, на горниот дел стоел крст, а за државен грб - **златно-жолтиот лав, со круна на главата, исто така, на црвена подлога**. И по см-

(Курдите-Арнаутите), кога мислат дека двоглавиот црн орел бил некаков земски симбол на кралот Георгија Кастриот. Знамето кое денес го веат, всушност е старо српско знаме, бидејќи двоглавиот орел првобитно бил земски симбол на српскиот крал Стефан Немања (1199-1206).

Дека Георгија Кастриот не бил Гег, ниту Тоска, покрај огромниот број други наративни, епиграфски и материјални факти и сведоштва, сведочи и огромниот фонд епски народни песни, кои во втората половина на XIX век ги забележал Аврам Жунгула, тогашен ученик во Солунската гимназија. Тоа се повеќе од триесеттина епски песни кои македонскиот народен епски гениј ги испеал за Георгија Кастриот, опевајќи го на најсоодветен начин неговото херојство и јунаштво, кој заедно со својата мала елитна војска, го покажал во големите колосални и импресиони битки со Турците. Во првата необично голема епска народна песна се пее **за доаѓањето на свет на младиот Георгија (1405) и за враќањето на териториите освоени од страна на Турците во времето на татко му Иван**.

Од предговорот на збирката дознаваме дека авторот Аврам Жунгула, се воодушевувал од раскажувачката моќ на интерпретаторките на епските народни песни, кои толку јасно, сочно, чисто му ја диктирале нивната содржина. Интерпретирајќи ги песните, тие дури му појаснувале - кога и каде се случувале одделни историски настани и под какви услови и околности, што упатува на податокот дека случувањата од времето на Георгија Кастриот кај Мијаците оставиле трајни и неизбришливи траги, кои се пренесувале од по-